

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

397

Hely

Idő

1921

Személy

Szerző:

Cím: *Sírás-rivás a cigányvégeken*

Forrás:

A Nép

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Bp.

1921. XI. 15

Közp. nyomt. XX cs. 22

Sírás-rivás a cigányvégeken

Nyomorognak a cigányzenészek

— A NÉP tudósítójától. —

Megyek a Ráday-utcán, s a 31. szám alatt hatalmas tábla üti meg a szememet: *Magyar Cigányzenészek Országos Egyesülete*. Bizonyos megilletődéssel nyitok be, de csalódtam, mert szép, tágas, csendes kávéházba lépek, ahonnan bizony hiányzik a várt füstös mórék. Később megmagyarázták, hogy ilyenkor nem tartózkodnak a helyiségben, csak munka után. A helyiség végében van az irodájuk, amelynek ajtaján tábla figyelmeztet: *A hivatalos óra délután 2—5 óráig tart. A kalapot az irodában tessék levenni. Csak röviden, az idő pénz. Kopogok, belépek. Csomosan berendezett, kedves kis irodában vagyok. Egyik íróasztal mellett áhítattal, komor hivatalos képpel dolgozik egy férfi. Hellyel kínál s bemutatkozik: *Farkas István* ügyvezető titkár.*

Megkezdődik az interview. Művészem nyelve annyira megered, hogy félórán keresztül sem jutok szóhoz. Elmondja, hogy a cigányzenészekre végzetes volt a világháború, de főként a két forradalom. Ez tönkretette őket, mint a többi művészt. Nagy a munkanélküliség, a cigányok hatvan százaléka állás nélkül van. Oly nagy a nyomor, hogy még a tagsági díjakat sem tudják pontosan fizetni. Bizonyoságul előkapdobja a könyveket, megmutat mindent, mintha bizonyítani akarná, milyen pontosan, mintszerűen dolgozik a «könyvelő», «bohém» ei-

gánynépség, ha akar.

Büszkeséggel hangsúlyozza, bizony nagy gond, majdnem 2000 embert vezetni, irányítani, ügyes-bajos dolgukat elintézni. Lelkesedéssel beszél barátairól, akik, mint pártoló tagok szerepelnek. Van köztük ügyvéd, orvos, tanár, bányamérnök, tisztviselő, egyetemi hallgató stb. A napokban egyik barátjától 10.000 koronát kaptak a temetkezési alap javára.

Félbe szakítom. Mi az a temetkezési alap?

— A temetkezési alap — mondja — az, kérem, nagy dolog. Minden tagnak minden elsején be kell fizetni a temetkezési alapra 5 koronát s ha a tagol családijában halálozás áll be, eltemettjük, azaz a hozzátartozóinak 1700—1100—700 koronát utalunk ki, aszerint hogy 8 éven, 20 éven felülit kell-e eltemettetni. Ugy-e, ilyet egy szociális egyesület sem tud biztosítani tagjai számára?

A vezetőség iránt érdeklődöm. Megtudom, hogy az egyesület egyik elnöke a világot bejárta *Rigó Józsi*, a másik elnök a közismert mánás cigány: *Radics Béla*, disznók *Sovánka Nándor*, alelnök *Kozák Gábor*, akiről mint zseniről beszél, *Oláh Lajos* a másik alelnök a tárogató, az önzetlenségéről, becsületességéről ország-szerinte híres *Rácz Gyula* a főpénztáros. Kezeit dörzsölve diánnvögi: Ez aztán vezetőség! Ezekkel lehet egyesületet vezetni, kérem.

— Még csak egy-két szót instálom — mondja — látva türelmetlenségemet. — Tessék megemlíteni, hogy a cimbalmosok közül kerül ki a legtöbb választmányi tag. Az intelligencia és a

társadalmi műveltség terén a cimbalmosok vezetnek.

— No lám, ki hinné! A cimbalmosok! De az ügybuzgó titkár csak nem enged szóhoz jutni. Kitérő lelkesedéssel beszél az egyesület jövőjéről. Dicsekedve jegyzi meg, hogy az egyesületnek máris 100.000 koronán felül van pénze a takaréokban. Pár év múlva saját palotájukba akarnak lakni...

Tervük, hogy 1922 januárjában a Régi képviselőházban közgyűlést hívnak össze s akkor majd az egész ország tudomást szerez az őrvendetes eseményről, hogy a cigányok, milyen kulturális és szociális munkát végeztek egy év alatt a saját s a magyar nemzet és a hazza érdekében...

A feleletből sok mindent megállapítok. Kiszül, hogy a világ legbüszkébb faja a megvetett, lógunyolt cigány.

Ők csak három társadalmi osztályt ismernek: az egyik az íróké, művészeké, tudósoké, ahova magukat is sorolják, a második kaszt az uraké, ide a pénzemberek tartoznak, a harmadik a gadzsóké (parasztok), ahová besorozzák mindazokat, aki nem tartozik a halhatatlanok vagy a pénzemberek közé.

Felállok, tekintetem még egy pillanatra átsiklik a falakra szögezett díszes táblákon (Mindent Isten nevében, elsten áldása legyen rajtunk). Mikor az ajtó becsapódik mögöttem, még hallottam a bucsusztót:

— Oszk komolyan írjon rólink művész ur!

(s. e.)

nyomda 1920